

Leerlijn weerbare kinderen in het PO

1

2

3

4

5

6

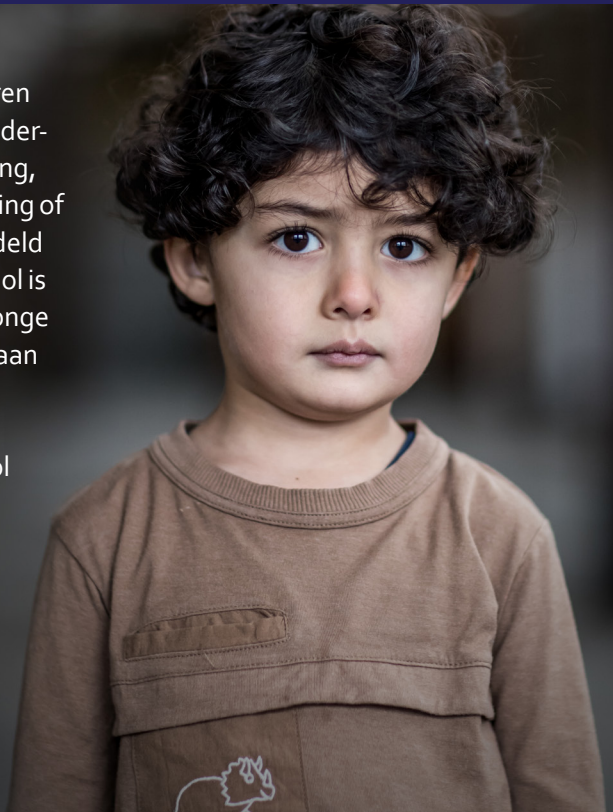
7

8

Doorlopende leerlijn PO

Jaarlijks zijn ruim 119.000 kinderen slachtoffer van een vorm van kindermishandeling, zoals verwaarlozing, fysieke of psychische mishandeling of seksueel misbruik. Dat is gemiddeld een kind in elke schoolklas. School is de aangewezen plek om vanaf jonge leeftijd met kinderen te werken aan hun weerbaarheid.

Met deze leerlijn wordt op school een stevige basis gelegd voor de ontwikkeling van weerbare en veerkrachtige kinderen.

OP SCHOOL WERKEN AAN WEERBAARHEID

Alle kinderen hebben recht op onderwijs en een thuissituatie waarin zij zich veilig voelen en gehoord worden. Dit is ook een van de speerpunten van de kansencirkel (www.kindt.co). Daar hoort ook bij dat elk kind op school problemen thuis of elders kan bespreken. En dat professionals signalen van onveiligheid herkennen en op zoek gaan naar de juiste hulp of ondersteuning.

School is de aangewezen plek om al vanaf jonge leeftijd met kinderen te werken aan weerbaarheid. Met hen te praten over de rechten van elk kind om veilig op te groeien. Onderwerpen als kinderrechten, kindermishandeling, seksuele en relationele weerbaarheid en internetveiligheid moeten gedurende de hele basisschoolleeftijd besproken worden. Op die manier weten kinderen wat hun grenzen, wensen en rechten zijn en waar ze terecht kunnen als ze hulp nodig hebben. Door al op jonge leeftijd het bewustzijn en de weerbaarheid van kinderen te vergroten, hopen we het enorme aantal slachtoffers van kindermishandeling terug te dringen.

Leerlijn voor alle groepen

De leerlijn weerbare kinderen in het PO is een vast onderdeel binnen het schooljaar in ieder leerjaar. Kinderen leren wat grenzen zijn, hoe ze respectvol met anderen kunnen omgaan en waar ze terecht kunnen als zij of een vriendje slachtoffer zijn van een vorm van machtsmisbruik. Dit komt ieder schooljaar terug, afgestemd op de ontwikkelingsleeftijd van het kind. Zodat het onderwerp beter beklijft en er herkenning voor de kinderen optreedt. Het betreft dus een 'doorlopend' aanbod, waarbij ieder jaar aandacht wordt besteed aan deze belangrijke thematiek.

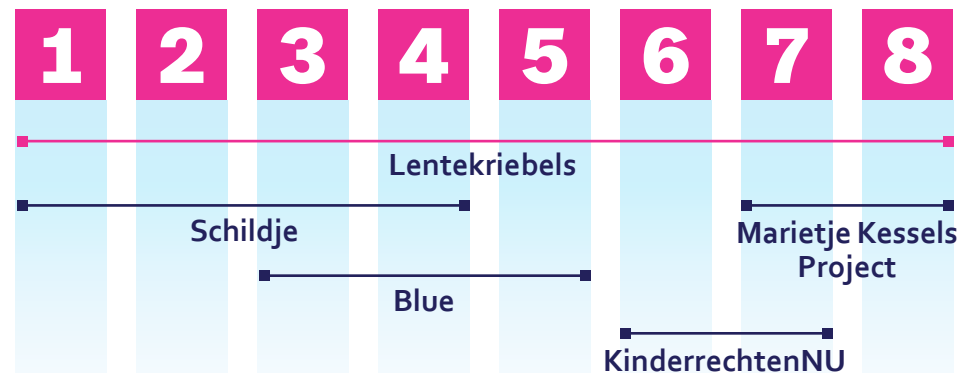
Wat levert het op?

Jij wil toch ook dat de kinderen in jouw klas een veilige en weerbare toekomst tegemoet gaan? De leerlijn sluit aan op de kerndoelen (kernen: zelf, zelfsturing, de ander, relaties en kiezen) bij de sociaal-emotionele ontwikkeling. De onderdelen van deze leerlijn kunnen worden ondergebracht in de Gezonde School thema's welbevinden en relaties en seksualiteit. Meer informatie over Gezonde School vind je op www.gezondeschool.nl.

Jij kunt op school het verschil maken voor het kind in een onveilige thuissituatie!

LESAANBOD GROEP 1 T/M 8

Lentekriebels

1 2 3 4 5 6 7 8 Groep 1 t/m 8

Lentekriebels is een leuke manier en een goed begin om schoolbreed aandacht te geven aan relationele en seksuele vorming.

Kinderen maken vanaf de geboorte een seksuele ontwikkeling door en hebben al veel vragen over het thema. De school sluit met de lessen relationele en seksuele vorming aan op deze ontwikkeling en geeft ze de juiste kennis en vaardigheden. Kinderen raken vertrouwd met het thema en leren dat het een normaal onderwerp is om over te praten en dat zij hierin hun wensen en grenzen mogen aangeven. Door deze lessen ontwikkelen kinderen zich tot mensen die respect hebben voor zichzelf en anderen. Ze zijn zich bewust van hun eigen en andermans gevoelens, wensen, opvattingen en mogelijkheden. En maken verantwoorde keuzes op het gebied van relaties en seksualiteit.

Week van de Lentekriebels

Scholen kunnen deelnemen aan de landelijke Week van de Lentekriebels, waarin een week lang les gegeven wordt via de erkende lesmethode Kriebels in je buik. Als school kun je kiezen om Lentekriebels tijdens deze projectweek uit te voeren, maar het kan ook gedurende het gehele schooljaar in alle leerjaren.

→ Meer informatie: www.seksuelevorming.nl/lesmateriaal-kriebels-je-buik

Dit programma wordt aangeboden door GGD Hart voor Brabant (www.ggdhvb.nl/gezondeschool)

Schildje

1 2 3 4 Groep 1 t/m 4

Schildje is naast een heel lieve ook een heel toegankelijke schildpad die het onderwerp kindermishandeling op een laagdrempelige en preventieve wijze bespreekbaar maakt.

Het signaleren en bespreekbaar maken van elke vorm van kindermishandeling is de allerbelangrijkste stap om iets te kunnen doen aan het veilig opgroeien van kinderen. Samen werken aan het doorbreken van handelingsverlegenheid bij professionals, weten wat te doen en hoe in actie te komen. Schildje staat minstens één lesweek centraal, waarbij iedere dag op een luchtige en laagdrempelige manier aandacht wordt besteed aan het onderwerp kindermishandeling. Dit wordt o.a. gedaan middels een praatplaat, een prentenboek, de geheimpjesdoos van juf Toos, het 'nee' leren zeggen en de troostkoffer van duif Berta. Een methode welke aansluit op de belevingswereld en de ontwikkeling van het jonge kind! Er wordt gewerkt aan de sociaal emotionele ontwikkeling en de weerbaarheid.

In groep 3 en 4 komt Schildje terug, afgestemd op de volgende fase van ontwikkeling, zelfstandigheid en sociaal-emotionele ontwikkeling. Dit zorgt voor herkenning en erkenning. In minimaal één lesweek wordt aandacht besteed aan het onderwerp kindermishandeling en weerbaarheid. Dit wordt o.a. gedaan middels Schildjes logeerkoffer, levend kwartet, de geheimpjesdoos van juf Toos, het planten van vergeet-me-nietjes, een digitaal spel rondom het leren classificeren van situaties en de emotie-bus.

→ **Meer informatie:** www.schildje.nl | info@schildje.nl

Dit programma wordt aangeboden door Stichting Groei Veilig (www.groeiveilig.nl)

Blue

3 4 5 Groep 3 t/m 5

Blue is een animatiefiguurtje dat kinderen leert dat het niet oké is als iemand je pijn doet en dat er hulp is. Blue vertelt wat hij vroeger heeft meegemaakt en hoe hij hulp heeft gevonden. Blue helpt ook zijn vriendjes en vriendinnetjes door met hen te praten over hun situatie thuis.

Bekijk samen de filmpjes van Blue en ga in gesprek over grenzen aangeven, respectvol met elkaar omgaan en hulp vragen. Door hier in de klas over te praten, leren kinderen dat het niet normaal is als kinderen zich thuis niet veilig kunnen voelen of als hun ouders niet goed voor ze kunnen zorgen.

Naast filmpjes zijn er andere lesmaterialen zoals stripverhalen, een praten helpt-pot en een kleurplaat. Blue is ontwikkeld door de Taskforce Kindermishandeling Hart van Brabant.

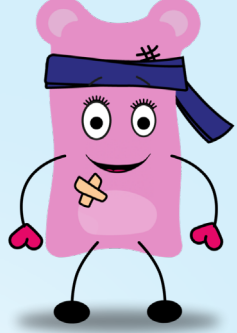
→ **Lesmateriaal Blue:** www.zorgenomeenkind.nl/onderwijs | trainingen@imwtilburg.nl

→ **Website voor kinderen:** www.ikbenblue.nl

Yellow
De ouders van Yellow zijn gescheiden en maken heel veel ruzie. Yellow denkt dat het door haar komt dat ze zo boos zijn op elkaar. Blue zegt dat het niet haar schuld is en dat het goed is als ze erover praat.

Pink
De moeder van Pink ligt soms de hele dag in bed. Ze wil dan niks doen en doet boos tegen Pink. Daar wordt Pink heel verdrietig van. Maar dat laat hij aan niemand merken. Als een echte grote broer zorgt hij ervoor dat zijn broertje en zusje naar school gaan en eten krijgen. Gelukkig vraagt Blue of het wel goed met hem gaat.

Blue
Blue werd vroeger vaak alleen gelaten en kreeg dan geen eten. Zijn buik knorde als hij in bed lag. Hij heeft het tegen zijn juf gezegd en die heeft met zijn ouders gepraat. Sindsdien is er veel veranderd.

KinderrechtenNU

6 7 Groep 6 en 7

KinderrechtenNU (KRNU) geeft het kind de kans om zelf na te denken over wat het nodig heeft om veilig, gezond en gelukkig op te groeien en hierin een eigen stem te hebben. KRNU laat de kinderen hierbij ook nadenken bij wie zij terecht kunnen als het even niet meer gaat.

KRNU hanteert het VN-Kinderrechtenverdrag om ruimte te maken voor het eigen verhaal van de kinderen, door de vraag te stellen 'Wat heb je nodig om op te groeien?' en hen helpen na te denken hoe het anders kan. Zo weten kinderen dat zij er niet alleen voor staan. En zo weten wij – ouders en professionals – of de huidige voorzieningen en bescherming toereikend zijn.

Kinderrechten in de klas

KRNU behandelt de kinderrechten in de klas. Niet door erover te praten, maar kinderen met elkaar te laten praten. Binnen KRNU in de klas is er aandacht voor de positieve gezondheid van alle kinderen, waarbij specifieke thema's als pesten, kindermantelzorg, kindermishandeling, armoede, echtscheiding, en chronisch ziek aan bod komen. KRNU in de klas legt het fundament bij kinderen om eigen regie te nemen op hun leven en actief deel te nemen aan de maatschappij (kinderparticipatie). Het welzijn van het kind komt centraal te staan in plaats van dat zorgen van ouders of leerkracht/professionals leidend zijn.

Kinderrechtencoach GGD

KRNU in de klas gaat verder dan alleen informatieoverdracht, het kind wordt gesterkt in zijn weerbaarheid en welzijn en leert om hulp vragen. Het versterkt een veilig en positief groepsklimaat in de klas. Professionals krijgen vroegtijdig zicht op kwetsbare opgroeisituaties en mogelijkheid om hier proactief op te interveniëren en een passend hulpaanbod doen. 'KinderrechtenNU in de klas' wordt begeleid door de kinderrechtencoach van de Jeugdgezondheid van de GGD, samen met andere professionals in en rond school.

→ **Meer informatie:** www.kinderrechtenu.nl

Dit programma wordt aangeboden door GGD Hart voor Brabant (www.ggdhvb.nl/gezondeschool)

KINDER
RECHTEN **NU**

Marietje Kessels Project

7 8 Groep 7 en 8

Het Marietje Kessels Project leert kinderen voor zichzelf op te komen zonder anderen daarbij te kwetsen. De trainingen bereiden ook voor op de omgang met anderen op de middelbare school.

Het Marietje Kessels Project is een sekse specifieke weerbaarheidstraining voor groepen 7 en 8. Het omvat 12 lessen van 1 uur die op school onder schooltijd worden aangeboden. De lessen worden gegeven door gecertificeerde trainers.

De basis van de lessen zijn psychofysiek waardoor kinderen ervarend leren. De kinderen leren op te komen voor zichzelf. Ze bespreken met elkaar hoe ze onveilige situaties kunnen voorkomen. En als ze er toch in komen, hoe ze zichzelf in veiligheid kunnen brengen en om hulp kunnen vragen. In de lessen stimuleren we kinderen om te vertrouwen op hun eigen gevoelens en intuïtie. Daarnaast leren de kinderen zich in te leven in de gevoelens van een ander, grenzen van anderen te respecteren en negatieve groepsdruk te weerstaan. In themalessen komen de thema's kindermishandeling, groepsdruk, pesten en internetveiligheid aan bod.

→ **Meer informatie:** www.marietjekessels.com

Dit programma wordt aangeboden door IMW (trainingen@imwtilburg.nl)

TOTAALPAKKET

Wil je aan de slag met de leerlijn? Denk dan ook aan training voor leerkrachten en informeren ouders/opvoeders.

Ons advies: leerkrachten volgen de basistraining Weerbare kinderen in het PO (1 dagdeel) en gaan daarna zelf aan de slag met het lesaanbod (m.u.v Marietje Kessels Project, deze lessen worden verzorgd door gecertificeerde trainers). Wij denken mee in het organiseren van een ouderavond en leveren filmpjes/materialen die jullie kunnen gebruiken, of wij verzorgen de avond voor jullie. Ook denken wij mee in het informeren en de connectie aangaan met de wijk. Wij ontzorgen waar mogelijk!

Meer weten?

Neem contact op met een van de organisaties op de achterzijde van deze folder.

Training voor onderwijsprofessionals

Ga je met jouw kinderen in de groep aan de slag met het lesaanbod vanuit de leerlijn, is het noodzakelijk dat je weet hoe te handelen bij signalen, onthullingen en onderbuikgevoelens. Er is een uniek trainingsaanbod samengesteld dat de basis biedt om met de leerlijn aan de slag te gaan. De trainingen worden verzorgd door het Coördinatiepunt Trainingen en Stichting Groei Veilig.

- Basistraining: Weerbare kinderen in het PO
Preventie, signalen kindermishandeling en andere nare jeugdervaringen, seksuele en relationele weerbaarheid, toepassen lesaanbod en hoe te handelen als de situatie er om vraagt.
- Deskundigheidsbevordering op specifieke thema's
Bespreekbaar maken van Huiselijk Geweld, Praten met kinderen (over onveiligheid) en Seksueel gedrag duiden met het Vlaggensysteem.
- Ondersteuning gericht op implementatie, advies en consultatie

Meer informatie:

www.zorgenomeenkind.nl/trainingen | info@coordinatiepuntrainingen.nl

Voorlichting voor ouders & opvoeders

Uiteraard is het belangrijk dat ouders en opvoeders op de hoogte zijn van het lesaanbod en activiteiten op het gebied van weerbaarheid en veerkracht binnen de school. De samenwerkende organisaties verbonden aan de leerlijn geven graag uitleg over de leerlijn en de thema's weerbaarheid, seksualiteit en nare jeugdervaringen tijdens een interactieve ouderavond. We gaan tijdens deze avond ook in op wat ouders en opvoeders thuis kunnen verwachten, maar ook zeker wat ze zelf kunnen doen om hun kind voor te bereiden op een weerbare toekomst! We gaan graag samen het gesprek aan.

SAMEN STERK, VOOR WEERBARE KINDEREN IN HET PO!

De leerlijn weerbare kinderen in het PO in regio Hart van Brabant is een samenwerking tussen:
GGD Hart voor Brabant www.ggdhvb.nl/gezondeschool | **IMW** www.imwtilburg.nl |
Sterk Huis www.sterkhuis.nl | **Stichting Groei Veilig** www.groeiveilignl.nl |
Taskforce Kindermishandeling Hart van Brabant www.zorgenomeenkind.nl

Hart voor Brabant

